

Dialogpolisen som
demokratisk praktik

En symbietisk analys

Gunnar Cardell

Symbietiken som yrkespedagogiskt perspektiv

Symbietiken kan användas som ett yrkespedagogiskt perspektiv, den är skapad utifrån lärares och officerares uppdrag, arbetssituation och yrkeserfarenheter. Sett ur ett vidare perspektiv har anställda inom polisen en liknande funktion som dessa yrken: alla tre yrkena handlar om att upprätthålla och värna vårt demokratiska samhälle.

Symbietiken synliggör olika aspekter av sådant arbete, den syftar till stabilitet och ger möjlighet att betrakta situationer ur sex olika perspektiv; symbietiken är ett par glasögon med sex olika fokus som motiverar att de används om man vill studera dialogpoliskonceptet.

Skäl 1: systemperspektivet

Det som lägger grunden för tankar om stabilitet är symbietikens *systemtänkande*: samhällets stabilitet handlar inte bara om den statiska stabiliteten hos hus och gator utan också om den dynamiska stabiliteten hos levande system som människor, familjer, föreningar och församlingar.

Vill man förstå dialogpoliskonceptet finns det skäl att ställa sig frågor om system i termer av supraindivider och sociotärer.

Skäl 2: stabilitetsperspektivet

Ett skäl för stabilitetsperspektivet är att symbietikens fokus på stabilitet stämmer bra överens med både statens, polisens och dialogpolisernas funktion: att bidra till ord-

ning och stabilitet i samhället och i människors liv – till fred och hållbarhet, till gemenskap och hälsa.

Det finns då skäl att ställa sig frågor om funktionsmönster och torusbeteenden; om behov och behovsnät; om strateginät för att tillgodose behoven; om homeostatisk mobilisering med känslö- och tankemotivation, om riktningar för flykt eller kamp; om regler och sanktioner för att säkra stabiliteten.

Skäl 3: kaosperspektivet

Samhället är ingen maskin och dialogpoliserna är inga tekniker som med hjälp av manualer kan ställa allt till rätta. Samhället är en blandning av ordning och kaos, av förutsägbarhet och oförutsägbarhet. Till oförutsägbarheten bidrar de olika friheter som grundlagen ger systemen, som religionsfrihet. Frihet innebär oundvikligen ett visst mått av kaos och det är dialogpolisernas uppgift att värna den rätta blandningen av ordning och kaos – en blandning som gynnar stabilitet – och symbiotikens *kaosperspektiv* underlättar arbetet för dem som ska hantera denna blandning, som poliser och dialogpoliser.

Det finns därför skäl att ställa sig frågor om möjlighetsrum; om ledande och inre element; om positioner; om katalys, självorganisering och emergenser; om fjärlseffekten

Skäl 4: reflektionsperspektivet

Polisen kan inte bara spontant reagera på sådant som händer i samhället, den måste vara förberedd, måste ha framförhållning – den måste reflektera över den ordning

och frihet som lagarna ger för att kunna vara beredd att hantera oacceptabla kaotiska situationer, sådana som hotar stabiliteten för ett eller annat system; det finns skäl för polisen att eftersträva intelligenta beteenden.

Det finns därför alltid skäl för polisen – både som individ och supraindivid – att vara en *reflekterande praktiker* som agerar utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Men det kan även uppstå kaotiska situationer av nya slag, sådant som inte är utforskat och som polisen inte har tidigare erfarenheter av och då kan "vanliga" poliser få stöd av dialogpoliserna i sitt tänkande.

Det finns därför skäl att ställa sig frågor om axiomatiska idéer och berättelser, om reflekterande praktiker och teorier-i-användning; om konflikter mellan idéer, beteenden eller strategier; om hur den enes agerande hotar den andres stabilitet; om orsaksnät med samordnade och samverkande orsaker och deras verkningar; om effekter av strategiskt och taktiskt agerande.

Skäl 5: det strategiska förhållningsperspektivet

Ett problem i kaotiska situationer kan vara medvetandets begränsning; kikarsynen är ett handikapp. Vare sig poliser eller andra kan i stunden överblicka och ha hela mångfalden och komplexiteten, all föränderlighet och oförutsägbarhet helt klar för sig. I långa stycken behövs inte heller detta – vi människor kan lita på vår tysta kunskap, vi kan ofta agera på ett klokt sätt utan att tänka. De *symbiotiska förhållningssätten* kan utvecklas till vanor, till tyst kunskap som bidrar till stabilitet.

Det finns skäl att ställa sig frågor om förhållningssätt eftersom de symbiotiska förhållningssätten – till skillnad från deras motsatser – kan underlätta för poliser och dialogpoliser i deras arbete med att skapa ordning och stabilitet.

Skäl 6: informationsperspektivet

Dialogpolisernas arbete består slutligen i att föra dialog, att kommunicera, att få och ge information, att lyssna och ge feedback, och detta är ett skäl till att se på deras tänkande och arbete ur det symbiotiska perspektivet som ju också erbjuder ett informationsperspektiv.

Att se med de symbiotiska glasögonen

Dessa sex symbiotiska perspektiv bidrar var och en på sitt sätt till ökad klarhet; med dem kan man se tydligare vad som annars kanske hade varit oklart eller dolt. Detta ger skäl för att tala om det samlade symbiotiska perspektivet som ett par glasögon. Att se genom de symbiotiska glasögonen ger en klarare syn och gör det möjligt att klargöra saker och ting, inse hur de hänger samman.